
**BASES PER LA ELABORACIÓ DEL
PLA D'ACCIÓ TUTORIAL
DEL CEIP VALL DE PALAU.**

SANT ANDREU DE LA BARCA

COMISSIÓ D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

1. INTRODUCCIÓ

La finalitat de l'educació és promoure les diferents capacitats de la persona, aconseguir que faci seva la cultura del grup social al qual pertany i que, a la vegada, es converteixi en agent de creació cultural. En la nostra societat, i al contrari que en altres comunitats culturals, les activitats educatives es donen sobretot dins de l'escola, i atenent fonamentalment dues dimensions formatives.

1. Una dimensió instructiva, per la qual l'individu aprèn els continguts (conceptuals, procedimentals i actitudinals) que la societat determina.
2. Una dimensió orientadora, per la qual l'individu arriba a un millor autoconeixement i grau de maduració en una etapa de profunds canvis biològics i psicosocials. Aquests canvis incideixen tant en el seu desenvolupament intel·lectual com en la seva evolució social i de relació, tot generant aprenentatges que li seran de gran utilitat en les seves futures relacions com a adult.

L'acció tutorial incideix fonamentalment en la vessant orientadora de l'educació, ajudant l'alumnat en la seva realització personal.

L'acció tutorial constitueix un procés, dins de l'orientació educativa, que complementa l'acció docent i que té com a objectiu l'atenció a la diversitat de tots els alumnes per mitjà de l'acollida de l'alumne, l'orientació personalitzada en els àmbits curriculars i professionals i la integració de l'alumnat en la vida educativa del centre.

L'acció tutorial es desenvolupa per part de tot el professorat, però s'intensifica, especialitza i personalitza en la figura del professor-tutor i exigeix una programació específica tant a nivell de centre com de grup.

La funció orientadora no ha de ser entesa com una activitat específica al marge de la funció docent: tot el professorat ha de contribuir a que l'educació sigui integral i personalitzada ja que la seva tasca educativa va més enllà de la simple instrucció o transmissió de coneixements.

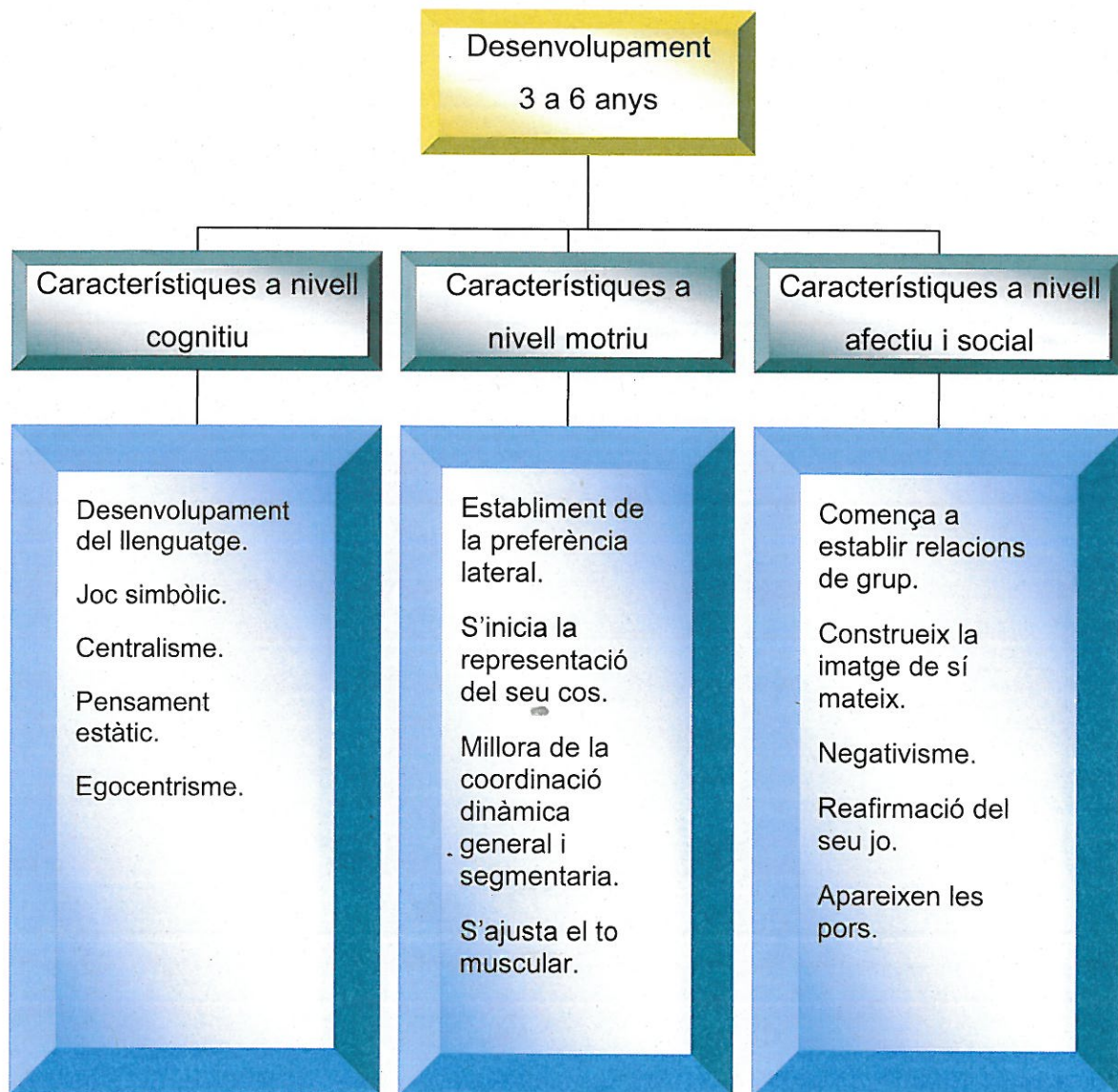
Les seves línies prioritàries de funcionament:

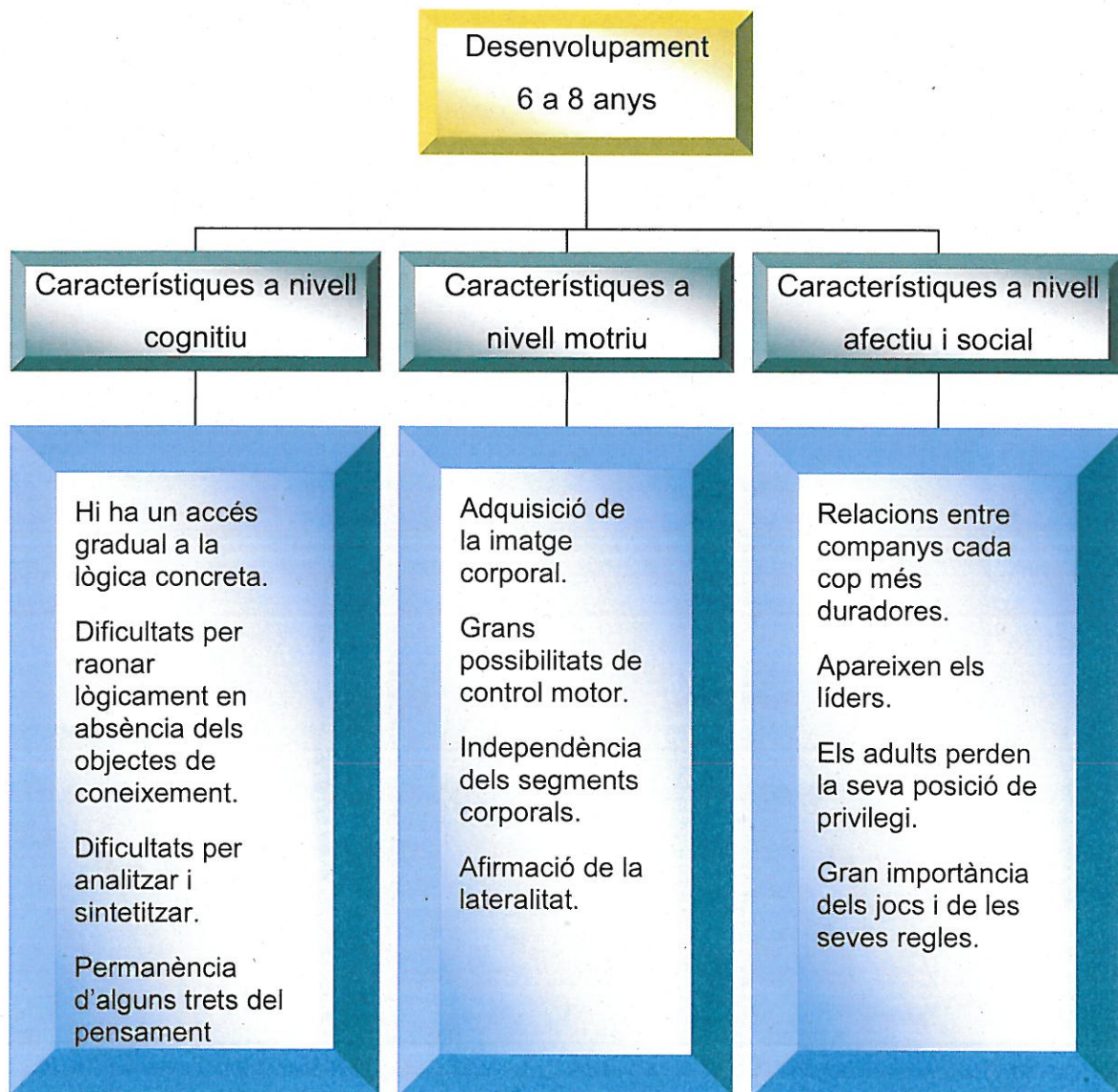
- Actuacions que assegurin la coherència educativa en el desenvolupament de les programacions i la pràctica docent de l'aula per part del professorat del grup.
- Actuacions que, d'acord a la planificació realitzada per l'equip docent, guiaran el programa d'activitats que s'ha de realitzar a l'horari setmanal de tutoria.
- Actuacions per atendre individualment l'alumnat sobretot aquell que més ho necessiti.
- Actuacions que permetin mantenir una comunicació fluïda amb les famílies, tant amb la finalitat d'intercanviar informacions sobre els aspectes que puguin resultar rellevants per millorar el procés d'aprenentatge de l'alumnat, com per a orientar-lo i promoure la seva cooperació en la tasca educativa del professorat.

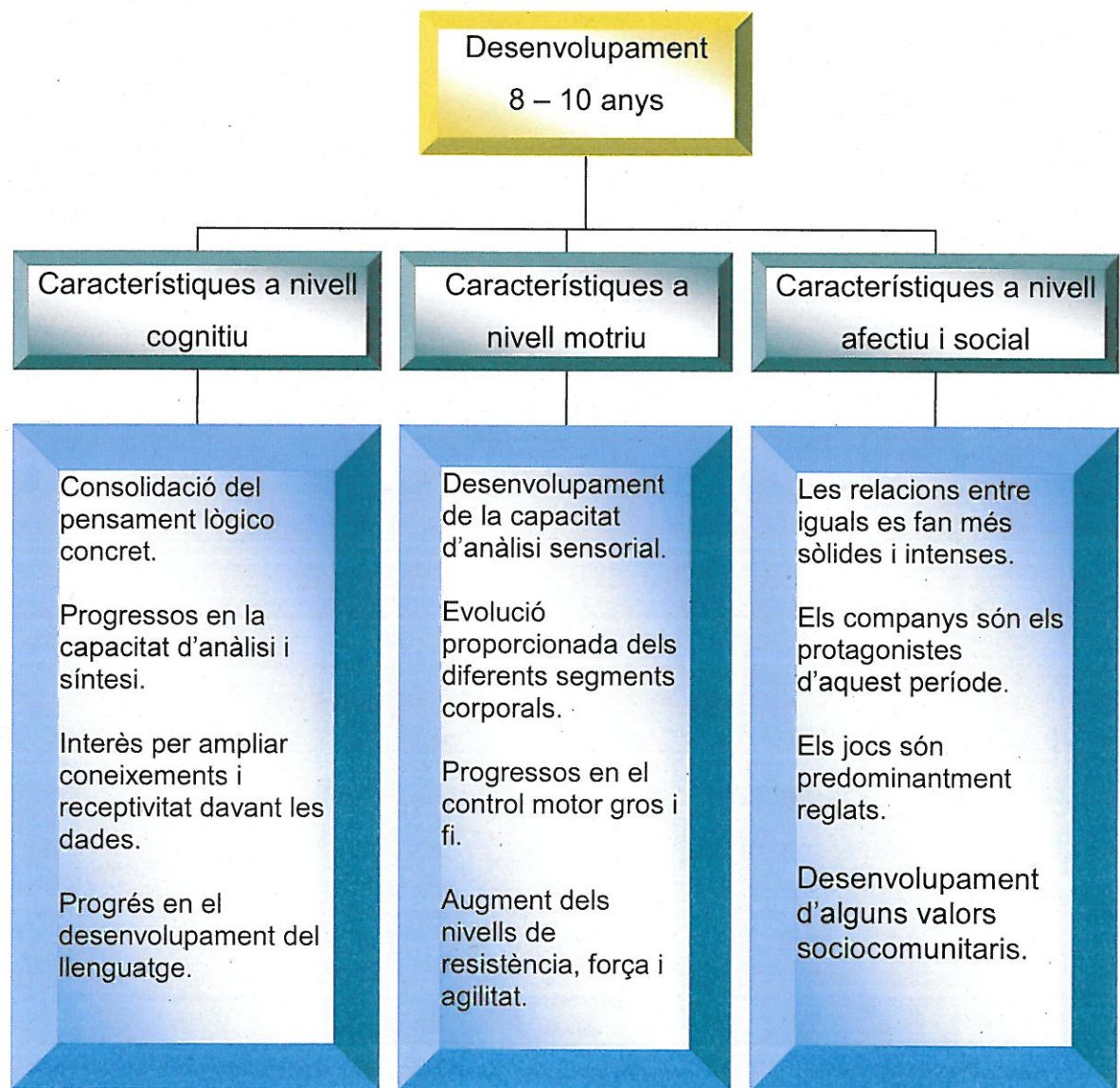
Per tal d'assolir els seus objectius, l'acció tutorial anirà dirigida als següents àmbits, els quals es concretaran en les línies generals d'actuació:

- Activitats dirigides als tutors/es i professorat en general
- Activitats dirigides al grup d'alumnes
- Activitats dirigides a les famílies.

2. DESENVOLUPAMENT EVOLUTIU

3. FUNCIONS DELS TUTORS/ES.

La tutoria i l'orientació dels alumnes formarà part de la funció docent. Tots els mestres que formen part del claustre d'un centre poden exercir les funcions de mestre tutor quan correspongui.

Cada unitat o grup d'alumnes té un professor/a, amb les funcions següents:

1. Tenir coneixement del procés d'aprenentatge i d'evolució personal de l'alumnat.
2. Tenir cura de la coherència de les activitats d'ensenyament-aprenentatge i de les activitats d'avaluació de tots els docents que intervenen en el procés d'ensenyament del seu grup d'alumnes.
3. Vetllar per l'assoliment de les competències bàsiques.
4. Responsabilitzar-se de l'avaluació del seu grup d'alumnes en les sessions d'avaluació.
5. Tenir cura, juntament amb el secretari/ària o administrador/a, quan correspongui, de vetllar per l'elaboració dels documents acreditatius dels resultats de l'avaluació i de la comunicació d'aquests als pares i mares o representants legals dels alumnes.
6. Dur a terme les tasques d'informació i orientació acadèmica dels alumnes.
7. Mantenir una relació suficient i periòdica amb els pares i mares dels alumnes o representants legals per informar-los del seu procés d'aprenentatge i de la seva assistència a les activitats escolars, d'acord amb els criteris establerts per la direcció del centre.
8. Vetllar per la convivència del grup d'alumnes i la seva participació en les activitats del centre.

Coordinació del conjunt de professors i professores que impartissin docència al grup d'alumnes per tal d'actuar coordinadament en l'establiment de criteris per garantir la correcta convivència del grup d'alumnes, la resolució de conflictes quan escaigui i la informació als pares o tutors.

Les finalitats de l'acció tutorial fan referència a l'orientació personal, acadèmica i professional de l'alumnat i s'han de treballar, tant a nivell grupal com individual, a cadascun dels àmbits implicats en l'acció educativa del centre.

- **L'orientació personal:** pretén contribuir a la formació integral de l'alumnat, facilitant-li l'autoconeixement en l'àmbit de les aptituds, personalitat i interessos, i col·laborant en el desenvolupament de criteris propis.
- **L'orientació escolar i acadèmica:** pretén facilitar a l'alumnat un aprenentatge millor i possibilitar la coordinació i integració dels diferents aspectes que incideixen en el seu procés d'aprenentatge.
- **La dinamització del grup-classe:** pretén afavorir les relacions comunicatives i d'intercanvi entre l'alumnat del mateix grup i el seu professorat, i entre les persones dels diferents grups que integren la vida del centre.
- **La coordinació de l'activitat educativa entre el professorat:** pretén aconseguir el màxim de coherència i organització entre el professorat que intervé en un mateix grup. Facilitar la trobada de l'equip de professors i profesores del grup-classe, potenciar l'intercanvi d'informació i establir plans d'actuació conjunta són objectius d'aquesta coordinació.
- **La coordinació de l'activitat educativa amb els pares, mares i responsables de l'alumnat** pretén afavorir un contacte regular i constructiu amb les famílies de cara a millorar el procés educatiu dels alumnes.

5.1 OBJECTIUS

5.1.1 Ensenyar a ser persona.

- Desenvolupar l'autoestima i l'autoconcepte.
- Reconèixer les qualitats d'un mateix dins del grup.
- Ser conscient que pertany a una societat amb uns hàbits i unes normes.
- Gestionar les emocions: identificar emocions, sentiments i compartir vivències emocionals.
- Desenvolupar una actitud crítica.

5.1.2 Ensenyar a conviure

- Afavorir les relacions comunicatives entre l'alumnat del mateix grup i el professorat.
- Implicar l'alumnat en la participació en l'organització i dinàmica del centre.
- Adquirir bons hàbits de convivència.
- Aprendre comportaments socials.

5.1.3 Ensenyar a pensar

- Ensenyar tècniques d'estudi.
- Desenvolupar la creativitat de l'alumnat.
- Utilitzar diferents llenguatges en l'adquisició de coneixements nous: llenguatge musical, visual i plàstic, informàtic...
- Col·laborar en el desenvolupament de criteris propis.

5.1.4 Ensenyar a prendre decisions.

- Orientar i fer participar a l'alumnat en el procés de pas a secundària.
- Desenvolupar expectatives positives i diversificades del món social i professional que ajudin a una millor orientació.
- Prendre consciència de la relació amb l'entorn i la societat.

5.1.5 Promoure la cooperació entre família, mestres i escola

- Implicar la família en l'educació de valors.
- Crear vincles de relació entre la família i l'escola mitjançant entrevistes, participació a les festes, reunions de pares....
- Fomentar la coordinació dels mestres amb reunions de cicles, de nivell, claustres...

5.2 BLOCS DE CONTINGUTS:

5.2.1 Ensenyar a ser persona: Promoure el coneixement d'un mateix i la construcció d'una autoestima positiva. Desenvolupar les competències i el coneixement d'autonomia personal i de salut pròpies de l'edat.

- Àrea socio-afectiva
- Autoconcepte i autoestima:

5.2.2 Ensenyar a conviure: Promoure la construcció i la cohesió del grup, facilitant el coneixement mutu, l'establiment de vincles i relacions comunicatives positives i respectuoses entre iguals i amb els adults. Desenvolupar les competències socials.

- Tècniques de grup
- Habilitats socials.

5.2.3. Ensenyar a pensar: promoure l'aprenentatge, consensuar i implementar normes i procediments bàsics de conducta, d'autonomia en el treball a l'aula i al centre. Facilitar la participació i implicació dels alumnes en el seu propi procés d'aprenentatge.

- Tècniques de treball individual
- Desenvolupament de la creativitat

5.2.4. Ensenyar a prendre decisions: Orientar i fer participar a l'alumnat en el procés de pas a la secundària. Desenvolupar expectatives positives i diversificades del món social i professional que ajudin a una millor orientació.

- Potenciar l'autoconeixement
- Apropar els alumnes als recursos educatius
- Fomentar l'orientació de cara l'ESO

Una aproximació sobre la temporalització dels diferents blocs de continguts seria:

- Educació infantil: Ensenyar a ser persona i a conviure.
- Cicle inicial: Ensenyar a ser persona, a conviure i a pensar.
- Cicle mitjà i superior: Ensenyar a ser persona, a conviure, a pensar i a prendre decisions.

6. METODOLOGIA.

La metodologia que caldrà dur a terme, farà referència a àmbits concrets: l'organització i funcionament del grup- classe; l'adquisició i millora dels hàbits de treball; el treball de les habilitats socials; la participació de la família; la coordinació entre el professorat.

A principi de curs s'ha de realitzar una recollida de informació de cada nen (a partir de les actes d'avaluació, dels expedients, de les entrevistes amb el tutor/a del curs anterior...) per a poder configurar un perfil individual i grupal (per fer això es pot utilitzar un sociograma).

L'organització del grup- classe ha de sorgir del coneixement dels alumnes que l'integren per afavorir un millor procés d'ensenyament – aprenentatge, una millora d'hàbits i d'habilitats socials.

Hauríem de partir d'una metodologia flexible i oberta a les necessitats i característiques de cada cicle tenint en compte que el mestre/a haurà d'actuar com a mediador per tal d'arribar als objectius proposats; potenciar la reflexió i l'esperit crític per afavorir la construcció de persones responsables davant la societat; la comunicació i el diàleg entre el grup per afavorir la capacitat comunicativa (debats, exposicions...); actuar de manera globalitzada per entendre el nostre entorn, la nostra societat i el nostre món per desenvolupar actituds integradores i utilitzar la creativitat per tal d'aconseguir solucions noves a problemes vells.

➤ **Promoure la cooperació entre mestre, família i escola**

- Crear vincles de relació entre la família i l'escola mitjançant entrevistes, participació de festes, reunions de pares...
- Afavorir la participació de les famílies en el procés educatiu dels seus fills.
- Informar a les famílies de les activitats i dels aprenentatges corresponents al curs del seu fill/a
- Comunicar, informar, compartir pautes sobre el procés educatiu.
- Orientar i establir compromisos en relació a necessitats educatives concretes del seu fill/a.

➤ **Reunió general principi de curs.**

Objectius

- Informar amb caràcter general sobre diferents aspectes del centre: PEC, RRI, l'aula, el procés d'ensenyament- aprenentatge, la convivència del grup, les activitats complementàries.
- Proporcionar formació: característiques psicopedagògiques, aspectes curriculars, orientacions per a ajudar a l'estudi i formació dels seus fills.
- Proporcionar una continuïtat al llarg dels cicles.
- Informar a sisè sobre el pas a la ESO

Guió

Primera part dirigida a tot el cicle: L'equip directiu serà l'encarregat.

- PEC, RRI
- Participació i gestió en el centre.
- Presentació del cicle
- Diferents projectes engegats al centre

Segona part on l'equip de cicle concretarà aspectes com:

- Objectius i continguts mínims i criteris d'avaluació.
- Característiques psicopedagògiques.
- Horaris de reunió amb pares.

Tercera part: Els/les tutors/es de nivell seran els encarregats.

- Treball d'hàbits a l'aula i a casa.
- Aspectes curriculars més rellevants.
- Programes d'activitats i sortides escolars.
- Orientacions concretes en determinades àrees.
- Agenda escolar.
- Horari de treball a casa i lloc d'estudi.
- Normes entrades i sortides.

➤ Entrevistes individuals

Objectius

Les entrevistes individuals amb les famílies s'han de fer quan elles ho sol·licitin, quan el tutor/a les consideri necessàries (almenys una vegada al curs), quan un especialista ho requereixi (amb la prèvia informació al tutor/a) i sempre que s'incorpora un alumne al llarg del curs per a donar tota la informació necessària sobre horaris, materials, activitats... és a dir, funcionament del centre en general i del cicle, nivell i grup on serà incorporat.

- Establir relacions fluïdes amb les famílies sobretot en casos l'ambient dels quals resulti conflictiu i puguin donar-se problemes per desconeixement de l'idioma.
- Informar del procés d'ensenyament aprenentatge. Important en els casos de reforç i amb dubtes d'una possible promoció.
- Recaptar informació.
- Orientar a la família i promoure la seva participació.
- Facilitar la informació necessària sobre el trànsit a l'ESO

Tècniques de treball

- Entrevista personal a ser possible amb el pare i la mare. En casos necessaris demanar l'assistència de direcció.
- A finals del 1r trimestre informar a la família de la possibilitat d'una retenció si el nen continua com fins ara. Indicar aspectes a treballar que millorarien el seu aprenentatge.
- Recaptar informació dels especialistas.
- Fer un resum de l'entrevista i guardar al seu expedient.

Guió

(a) Aspectes relacionals a l'hora de l'esbarjo i a l'hora de treballar.

- Amb els altres companys.
- Amb el tutor/a
- Amb els altres mestres.

(b) Hàbits

- D'higiene
- D'ordre, d'endregar, de tenir cura del material.
- De treball

(c) Aprenentatges en les diferents àrees curriculars.

- Atenció a classe.
- Utilització de l'agenda.
- Fa els deures amb puntualitat.

d) Com actua a casa.

e) Com actua en altres entorns.

- Promoure la participació de l'alumnat en les activitats generals i en la vida del centre.
- Intercanviar informacions de l'alumnat, planificar i gestionar les activitats relacionades amb l'acció tutorial.
- Reunions de coordinació, de cicles, de nivell, amb serveis externs...
- Fer l'avaluació del grup i de cadascun dels alumnes.

L'avaluació té com a objectiu conèixer i valorar el desenvolupament del PAT en tots els seus àmbits per tal de comprovar :

- Si s'han assolit els objectius proposats
- La programació d'aula s'adequa al PAT
- Es compleixen i desenvolupen les activitats i estratègies establertes
- Es porta a terme l'avaluació per part de tots els agents implicats

Agents implicats a l'avaluació: Professorat, alumnat, família, Comissió d'Atenció a la Diversitat i Equip Directiu.

9.1 respecte a l'alumnat, l'avaluació ha de ser tant individual com col·lectiva:

9.1.1 A nivell individual:

Han de valorar els temes tractats a tutoria
La metodologia utilitzada
Grau d'aprofitament personal de les sessions
Relació amb el tutor

9.1.2 A nivell grupal:

Han de valorar la relació i nivell de convivència assolit pel grup-classe

9.2 Quan al professorat, ha de valorar:

L'adequació dels temes

Si la metodologia amb el material i recursos proposats s'adeqüen a les necessitats i demandes dels alumnes.

9.3 respecte a les famílies, s'ha de valorar:

L'assistència dels pares a les reunions

Interès i grau d'implicació dels acords presos

Amb la informació obtinguda es constatarà l'efectivitat del PAT i es podrà decidir possibles modificacions o aspectes de millora.

L'equip de cicle farà el seguiment del desenvolupament del PAT i avaluarà els resultats. L'EAP també podrà col·laborar en la planificació i el seu desenvolupament.

L'avaluació es realitzarà anualment; ha de formar part del Projecte Educatiu de Centre (PEC) i es concretarà en les programacions d'aula.

10. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

ALVAREZ, M. y BISQUERRA, R. (1996) (Coord.). Manual de orientación y tutoría. Barcelona, Ed. Praxis.

ARNAIZ, P. Y Alt. (1989). Eines per a l'acció tutorial. Barcelona, CEAC.

ARNAIZ, P. y ISUS, S. (1995). La tutoría, organización y tareas. Barcelona, Graó.

BISQUERRA, R.(2002). La práctica de la orientación y la tutoria. Barcelona, CISS-Praxis.

CASTELLANO, F.; DELGADO, J.A. y SANZ, R. (1995) (Ed.). Tutoria y orientación. Barcelona, CEDECS.

C.E.M. (1989). La orientación. Una práctica en la tutoría. Madrid, Consejería de Educación de Madrid.

COMELLAS, M.J. (2002). Las competencias del profesorado para la acción tutorial. Barcelona, CissPraxis.

DIEZ DE ULZURRUM, A. y MASEGOSA, A. (1995). La dinámica de grups en l'acció tutorial. Barcelona, Graó.

ESTREMS, N. Y LLADÓ, C. (1991). La pràctica de la tutoria a l'escola. Barcelona, Barcanova.

FERNÁNDEZ, P. (1991). La función tutorial. Madrid, MEC/Castalia.

GALVE MANZANO, J.L. y GARCÍA PÉREZ, E.M. (1992). La acción tutorial. Madrid, CEPE.

GIL MARTÍNEZ, R. (1997). Manual de tutoría y Departamento de orientación. Madrid, Escuela Española.

LÁZARO, A.; CASARRUBIOS, R. Y MANZANO, N. (1997). La tutoría y la orientación en la Educación infantil y Primaria. En M. Alvarez y R. Bisquerra. (Coord.). Manual de orientación y tutoría. Barcelona. Praxis.

MALLART, J.; ALAÑA, J. Y BISQUERRA, R. (1996). Diseño curricular y Acción Tutorial. En M. Alvarez y R. Bisquerra. (Coord.).

Manual de orientación y tutoría. Barcelona, Praxis.

MARTÍN, X. (2003) Tutoría: técnicas, recursos y actividades. Madrid, Alianza.

MARIA TERESA AULET I VARIS... (2007) Si us plau "educació emocional i en valors", Ed. Claret.

MENDEZ, L. (2002) La Tutoría en Educación Infantil. Barcelona, Ed. Praxis.

MONTANERO, M. (1998). La acción tutorial. En R. Bisquerra (Coord.). Modelos de orientación e Intervención Psicopedagógica. Barcelona, Praxis.

VVAA. (2001). La acción tutorial. El alumnado toma la palabra. Barcelona, Graó

Pàgines Webs d'interès

- Pla d'acció tutorial en els centres
www.xtec.net/~mjulia/centres/pat/pat.htm
- Què és el pat?
www.xtec.es/centres/c5005260/documents/pat.htm
- Recursos educatius
www.cnice.mec.es/recursos2/atencion_diversidad/06_05.htm
- PATUPC, Pla acció tutorial UPC
www.ice.upc.edu/tutories/5_2_faqs.html